

Najaarsbijeenkomst op 18.11.2017 van de werkgroep roofvogels

en de resultaten van 2017

Wobbe Kijlstra

Voor de werkgroep roofvogels, die ook de raven volgt, begint het seizoen in februari en maart. Raven starten het vroegst met broeden. Hier is gelijk waakzaamheid geboden. Bij de roofvogels gaat het om het vinden van nesten. Zie je een tak met groene naalden op een nest, dan is de kans groot dat dit op orde wordt gemaakt voor een nieuw broedseizoen. De leden van de werkgroep volgen zo van alle roofvogelsoorten het broedseizoen. Dat loopt dan tot begin juli als de laatste jongen uitvliegen. Daarna is het stoom afblazen voor de inventariseerders, klimmers en ringers.

In november staat altijd de najaarsvergadering op de rol waarin de resultaten en vooral ook anekdotes, tips en trucs worden gedeeld. Op 18 november was het zover en hadden zich ruim 25 leden van de werkgroep verzameld bij Het Laer. Het werkgebied van de roofvogelwerkgroep is groter dan alleen het Gooi. Ook een groot deel van Utrecht wordt meegenomen. De coördinatie van de werkzaamheden was dit jaar in (goede) handen bij Margriet Hartman en Ton van den

Dorpe. En coördinatie is wel noodzakelijk. Het gaat voortdurend om het matchen van inventariseerders, klimmers en ringers. De inventariseerders houden de nesten in de gaten en geven aan wanneer er geklommen kan worden. De ringers worden erbij betrokken als de jongen geringd kunnen worden. Aan Margriet en Ton de kunst om te zorgen dat zoveel mogelijk nesten kunnen worden beklommen en jongen geringd. De ambities voor 2017 mochten er zijn met:

Het beklimmen van tenminste 20 nesten in de vroege ei-fase

Het beklimmen van zoveel mogelijk nesten voor het ringen van jonge roofvogels

Het afhandelen van calamiteiten, zoals uit de boom gevallen nesten of te vroeg afgevlogen jongen

Het verzamelen van informatie en nestkaarten voor het maken van de overzichten met broedresultaten

Het is gelukt om 23 nesten vanaf de vroege ei-fase te volgen. Dit leverde interessante informatie op. Zo had de havik bij de natuurbrug bij Crailo een nest met vier eieren en bleek er bij het

ringen nog maar één jong over. Bij de buizerd, die een eindje verderop een nest bezat, bleek iets soortgelijks. Dit nest, met twee jongen is uiteindelijk mislukt en waarschijnlijk gepredeerd. Tijdens de rondes is geregeld een grote groep kraaien gezien, die aanvallen uitvoerden op het haviksnest. Mogelijk dat het de havik en buizerd niet is gelukt de aanvallen van de kraaien te weerstaan.

Het geeft wel aan dat het broedeizoen voor de roofvogels geen rozengleur en maneschijn is. Maar voordat we daarop doorgaan eerst de resultaten.

Er worden meer nesten gevolgd dan in de praktijk ook beklommen kunnen worden. De periode waarin geklommen en geringd moet worden is te krap voor de klimmers en ringers om alle nesten mee te kunnen nemen. Om toch het broedseizoen te kunnen beoordelen is het gemiddeld aantal geringde jongen van de nesten een goede graadmeter. Voor de havik ligt het gemiddelde iets lager dan over de afgelopen jaren met 2,7. Bij de buizerd was het een goed jaar. Hier lijkt het succes gerelateerd aan het aantal muizen. Over de afgelopen jaren is sprake van een

boven: Sperwer

Roderick van der Poel

links: Buizerd in de Trappenberg

Ton van den Dorpe

'zaagbeweging'. In een jaar met weinig muizen ligt het gemiddeld aantal jongen laag (<2) en in een goed muizenjaar als 2017 hoger en dit jaar dus op 2,5. Voor de sperwer komt het gemiddelde van 4,6 overeen met de afgelopen jaren.

Al met al een redelijk seizoen waarin het nodige is gebeurd. Tijdens de najaarsvergadering werden de nodige weetjes gedeeld. Op basis van de vleugellengte kun je bepalen hoe oud een jong is, de pootdikte helpt bij het bepalen van de sekse bij de buizerd. Kalkspetters onder het nest betekent jongen en als je de straal op de grond ziet groeien naar twee of drie meter wordt het tijd om de jongen te ringen.

De taakverdeling bij de sperwer zal meer tot de verbeelding spreken. Bij een van de nesten bleek dat de jongen overleden waren, maar dat tegelijk in het nest nog de nodige prooien lagen. Sperwers hebben een strakke taakverdeling. Het mannetje brengt de prooien aan, het vrouwtje verdeelt het onder de jongen. Het kan niet anders dan dat hier het vrouwtje is komen te overlijden en dat de jongen van de honger zijn omgekomen, omdat ze zelf

de grote prooien niet aankonden.

De raaf is de enige zangvogel die wordt gevolgd door de roofvogelwerkgroep. Maar dan hebben we ook gelijk wel een bijzondere vogel te pakken. Over de raaf doen de nodige mythes de ronde. Het hierna volgende verhaal van de wraak van de raaf past hier prima in. In de buurt van Bilthoven, wordt al 12 jaar een paar raven gevolgd. Dit 'paar' is altijd buitengewoon succesvol met gemiddeld 3,9 jongen per nest. Vorig jaar dreigde er een kink in te komen. Het vermoeden was dat een havik uit een naburig nest zich aan een van de

jonge raven had vergrepen. De raven zijn slimme vogels en zullen bedacht hebben dat hun tijd nog wel zou komen. Dit jaar grepen ze hun kans. Tijdens een bezoek aan het haviknest werd gezien dat de twee raven de havik aanvielen. De een lokte de havik van het nest, de ander ging op het nest. Bij de volgende controle van het haviknest bleek dat vier eieren waren verdwenen.

Roofvogels blijven hun bijzondere aantrekkingskracht behouden. Ik kijk al uit naar maart 2018 als het nieuwe seizoen weer start.

Havik in landgoed Eikenstein

Ton van den Dorpe

